

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Secundus gradus Castitatis votum abiicendæ Carnalis voluptatis implere.
Cap. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

cœlibem vitam vocaris, de mundo per generationem conseruando non cogites. Immo cogita quomodo ad statum altiorem ascendas, & diuinæ vocationi respondeas. Deliciis carnis extra licitum coniugij statum vacare crimen est, & crimen infame, quod Deus post hanc vitam æterna pœna, & in hac vita, magna ignominia, & multiplici corporis & animæ anxietate castigat. Vxorem ducere molestum est, & pro modica voluptate maximis tristitiis homo colla submittit. Quid restat nisi vt vitam cœlibem ames, tēque ad seruandam castitatem accingas? Ad hoc autem incitat te locus, in quo es, nempe in valle lacrymarum, siue in exilio ad laborandum & pugnandum inuento, in quo non decet de voluptatibus, sed de galea, & caele, & aliis similibus cogitare. Tempus, quod vituis, nam vigilia est solemnitate æternæ, in qua ieiunare, & à deliciis abstinere decet; non carnis suauitates querere. Dux, quem sequeris, Christus scilicet puritatis author, & virginis amator. Sancti, quorum consortium cupis, qui mundos se ab omni pollutione seruant. Vilitas voluptatis, cuius appetentia plena est anxietatis, experientia verò fastidij. Destinata illi à Domino pœna; nam qui [ducunt in bonis, & voluptatibus dies suos, in puncto ad inferna descendunt.] Ac tandem eiusdem voluptatis vacuitas, quæ nunquam faciat, nunquam hominem quietat, sed delicti, & pœnæ, ac tristitiæ spina cruentat. Hæc incitamenta voluptatis deserenda: Laurentius Iustinianus latè profequitur.

At si Castitas seruanda est, certè optimum & salubre consilium est vt perpetuo voto firmetur, & in tuto religiose vitæ custodiat. Caro enim nostra post primi parentis transgressionem procliuus admodum est ad voluptatis illecebras, quam vt mens nostra efficacius coerceat, debet voti pollicitatione firmari. Est etiam Castitas sicut cæteris virtutibus pulchrior, ita tenerior atque fragilior, quam vt speculum leuis status maculat, quam vt florem spinulæ mucro confodit. quid autem faciet sæculi ventis exposita, & periculis multarum occasionum circumdata, nisi aut deficere, aut deformari? Est thesaurus similis illis de quibus Dominus ad Iob: Numquid ingressus es thesauros niuis, aut thesauros grandinis asperxisti? Et verè thesaurus niuis, quia plena est puritatis, atque munditiæ, qua casti lætantur; & thesaurus grandinis, quia plena refrigerij, quo concupiscentiæ minuuntur. Thesaurus autem non debet in loco periculis exposito possideri, sed in loco tuto, qualis est religio, debet abscondi. Est cibus suauissimus, & manna multiplici dulcedine plenus. Nam, vt inquit Isidorus, amanda est pulchritudo Castitatis, cuius degustata delectatio, dulcior inuenitur, quàm carnis. Castitas enim fructus suauitatis est, & pulchritudo inuiolata sanctorum. Talem cibum ne seculi amaritudinibus misceamus, sed illum condimentis religiose vitæ affectum gustare curemus. Est virtus planè cœlestis, & quasi aduena, & peregrina manet in terris. Quare sanctus Bonauentura ait: Castitas est virtus origine cœlestis, hanc ipsi Angeli sancti ab ipso Domino omnium virtutum fontali principio primitus didicerunt, & indeclinabiliter seruauerunt; & hanc summus, & vnus magister noster, qui est in cœlis Angelorum magister Christus Dominus nobis de cœlesti schola ad terram publicè docendo attulit, & matrem gloriosam virginem perfectam primamque post se huius disciplinæ magistratam in cathedram virginis munditiæ cæteris

A mirandam & imitandam præfecit. Hæc ille.] Quilibet autem res optimè in suo naturali loco seruetur, & in alieno quasi violenter detinetur. Castitas ergo perfectè custoditur in cœlo. Cœlum autem quasi extra cœlum positum (vt ita dicam) aut in terram demissum, vita est religiosa, quæ cœli puritatem, & tranquillitatem, & occupationem vacandi Deo iugiter imitatur. Ergo in illa Castitas cœlestis virtus optimè custodietur. Atque adeo tu qui Castitatis amator es, ad vitam debes religiosam conuolare, & in ea per trium votorum emissionem huius primi gradus Castitatis particeps effectus, poteris ad alios (Deo tuis iniitiis fauente) conscendere.

B *Secundus gradus Castitatis, votum abiciende carnalis voluptatis implere.*

CAPVT VI.

DEPTO iam hoc primo Castitatis religiose gradu, quo nos Castitatem seruaturus promissimus, ad secundum omnimodis ascendendum est, vt votum nostrum diligenter & fideliter impleamus. Pater cupit habere filios sibi similes, & dominus seruos moribus sibi conformes. Deus autem qui & noster est pater, & Dominus, impensè vult vt nos filij eius, & serui, quantum pusillitas humana suffecerit, ad aliquam eius similitudinem peruenire gestiamus. At ipse, vt ait sanctus David, [fidelis est in omnibus verbis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.] Et Paulus. Est autem Deus verax. Et rursus. In spem vitæ æternæ, quam promissit, qui non mentitur Deus. Et, Sine penitentia sunt dona, & vocatio Dei. Atque ipse Dominus de se ait: Cœlum, & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt. Oportet ergo vt nos simus in verbis veraces, & in promissis stabiles, si Deo placere, & ei similes inueniri volumus. Iam labijs nostris votum Castitatis distinximus; quid superest, nisi vt omnem corporis ac mentis mundiciam amemus. Di cuiusque corde, & opere, non tantum externa voce: Reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea. Et, vota mea reddam in conspectu timentium eum. Ac iterum: Vota mea Domino reddam, coram omni populo eius. Meritò ergo hæc, quæ in omnia vota quadrant, ad Castitatis votum applicamus, quoniam illud in conspectu omnium iustorum, & coram omnibus tanta circumspectione custodiendum est, vt vniuersis Castitas nostra nota sit, ipsique possint integritati vitæ nostræ, cum oportuerit, attestari. Magister enim noster Christus, qui ambitiosus, & vorator, & seductor haberi voluit, numquam minus castus dici permisit. Vt nos discamus iniurias, & falsa testimonia in alijs rebus æquanimitè sustinere, in negotio verò Castitatis nec minimam occasionem malè de nobis loquendi, aut sinistre sentiendi, alijs tribuere. Est namque virtus hæc tam delicata, vt solo verbo de religiosis imprudenter effuso, aut sola mala opinione de alijs concepta lædatur. Et non solum peccatum castitati contrarium, sed & loquela imprudentior, qua quis nobis notam immundorum inuit, ipsam Castitatem certa quadam ratione commaculat. Nullum autem vitium ita nos reddit apud

Pf. 144.
13.
Rom. 3.4
Tit. 1. 2.

Rom. 11
29.
Matth.
24.35.

Psal. 65.
14.
Psal. 21.
26.
Pf. 115.14

E

Nullum autem vitium ita nos reddit apud

seculares, aut tam contemptibiles, aut tam iniuos, quam si hoc, statum nostrum sordere conspiciant. Si enim in aliquo religioso iracundiam, vel ambitionem, vel auaritiam videant, nescio quomodo sustinent, & dissimulant, at si impudicitiam non dicant, sed veluenter coniecerint, eum omnino auerfantur, & ineptum ad remedium aliquod animarum profitentur. Quamobrem, ut status noster sanctissimus ex culpa nostra suum splendorem apud seculares non perdat, & ineptior ad eorum salutem curandam non fiat: enitendum est ut votum Castitatis in conspectu omnium hominum diligentissime seruemus, & nos coram Deo, & hominibus castos & circumspectos exhibeamus.

Manifestum est autem apud omnes, quibus Castitatis votum impleatur. Ex illo quippe tenentur religiosi, primo à matrimonio contrahendo abstinere, quod post emissã tria religiosa vota, pro ut in qualibet religione consuetum est, nullum omnino erit. Deinde omnem actum externum ac internum castitati aduersum, ut quodlibet opus venereum, turpem contactum, & impudicum aspectum, delectationem morosam, & turpem cogitationem vitare. Ac tandem quidquid in secularibus extra coniugium est quoquomodo peccatum contra Castitatem, reicere. Qui in aliquo horum peccat, non solum contra virtutem Castitatis, sed etiam contra votum peccat, & duplicis criminis, incontinentiæ & sacrilegij reus est. Qui verò ab his omnibus fideliter abstinuerit, votum implet, & secundum gradum Castitatis habet, licet carnem rebellem sentiat, & importunissimis ac grauissimis tentationibus vrgeatur. Huic enim gradui non est necessarium tentationes etiam acres & vehementes non sentire, sed tantum tentationibus non consentire. Ut enim ille cui à rege arx in custodiam data est, fidelis est regi, & dignus præmio, si eam ab hostibus tueatur, licet ipsi eam vehementer impugnent: ita fidelis est Christo, & magno præmio dignus, qui licet multis tentationibus oppugnetur, se ipsum illibatam ab omni impuro contentu custodit.

Ad hunc ergo secundum Castitatis gradum nos hortatus est Paulus illis verbis: Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram: fornicationem, immundiciam, libidinem, concupiscentiam malam, & auaritiam. Hæc membra corporis peccati rectissime super terram esse dicuntur, inquit Cassianus: Non enim possunt hi, qui ministerio vtuntur eorum, veridicè profiteri: Nostra autem conuersatio in cælis est. Qui & statim quæ sunt ista membra peccati, siue ista crimina hoc Castitatis gradu vel a pulcherrimè exponit in hunc modum: Primo itaque loco fornicationem credidit inferendam, quæ carnali commixtione perficitur. Secundum etiam membrum immundiciam nuncupauit, quæ nonnumquam absque villo mulieris tactu, vel dormientibus, vel vigilantibus per incuriam incircumspectæ mentis obrepit: & ideo notatur ac prohibetur in lege, quæ immundos quosque non solum sacrarum carniur. participatione priuauit, verum etiam ne contactu suo sancta polluerent, à castrorum iussit congregatione secerni dicens: Anima quæcunque comederit de carnibus sacrificij salutaris (quod est Domini) in qua est immundicia, peribit coram Domino, & quidquid tetigerit immundus, immundum erit. In Deuteronomio quoque: Si fuerit, inquit, inter vos homo, qui nocturno pollutus est somnio, egredietur extra castra, & non reuertetur priusquam ad vesperam lauetur

Coloss. 3. 5.

Philipp. 3. 20.

Cassian. col. 12. c. 2.

Leuit. 7. 20. 21. sac. 70.

Deuter. 23. 10.

A aqua, & post solis occasum regredietur in castra. Deinde tertium peccati membrum libidinem ponit, quæ in recessibus animæ coalescens accidere cupiam etiam sine passione corporis potest. Libidinem enim ab eo quod libeat dictam esse non dubium est. Post hæc de maioribus peccatis ad minoram descendens, quartum intulit membrum: Concupiscentiam malam, quæ non solum ad prædictam impudicitiam passionem, verum etiam ad omnes noxias cupiditates generaliter potest referri, quæ corrupta tantummodo voluntatis est ægritudo, de qua Dominus in Euangelio: Qui viderit, inquit, mulierem ad concupiscendum eam, iam mœchatus est eam in corde suo. Multo enim maius est etiam tunc mentis lubrica desiderium continere, cum ei illecebrosi aspectus offerret occasio. Quibus manifestissime comprobatur, ad perfectionem puritatis castimoniam continentæ corporalis solam non posse sufficere, nisi etiam mentis addatur integritas. Post quæ omnino uisissimum illius corporis membrum: Et auaritiam, inquit: proculdubio ostendens non solum ab appetitu rerum alienarum animum continentum, verum etiam propria magnanimiter contemnenda. Hæc ille.

Eundem gradum Castitatis postulat idem Beatus Apostolus illis verbis, quæ in epistola ad Ephesios continentur. Fornicatio, & omnis immundicia, aut auaritia, nec nominetur in vobis. Tam longè, inquam, esse debet à cordibus Christianorum, ut nec eius nomen, nec recordatio se in cœtibus eorum insinuet. Vtio enim magna horum criminum scditatem expectat. Hoc enim scitote intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus, aut auarus, non habet hæreditatem in regno Christi, & Dei. Et rursus: Nolite errare: neque fornicarij, neque idolis seruietes, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores, regnum Dei possidebunt. Itaque ad hunc secundum gradum, atque ad impletionem voti, immò & ad custodiam præcepti de Castitate propositi, non sufficit actus externos impudicitia fugere, sed necesse est omnem internum mentis consensum vitare. Et ideo in lege non solum scriptum est, [non mœchaberis] sed etiam [non concupisces vxorem proximi tui:] ut perspicuum esset omnibus, non tantum externum opus, sed internam quoque concupiscentiam pariter esse damnatam. Quæ concupiscentia explicatius in lege gratiæ prohibita est, ut lex perfectior clarissimè perfectiora sanciret, & Filium Dei carne tectum ad corda nostra in sacramento demittens eius habitaculum accuratius præpararet. Hinc Gregorius putat innocentem Iobum scdus cum oculis suis pepigisse, ut ne cogitaret quidem de Virgine, quia facillimum est ex impudico aspectu in prauam cordis concupiscentiam labi. Sed præstatanti doctoris verba non omittete. Sciebat nimirum, inquit, luxuriam esse in corde refranandam, sciebat, per Sancti Spiritus donum, quod Redemptor noster veniens, legis præcepta transcenderet, & ab electis suis non solum luxuriam carnis sed etiam cordis aboleret, dicens: Scriptum est: Non adulterabis: ego autem dico vobis, quoniam omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam mœchatus est eam in corde suo. Per Moysem quippe, luxuria perpetrata; per auctorem verò mundiciæ, luxuria cogitata damnatur. Hinc est enim quod discipulis, primus Ecclesiæ pastor dicit: Propter quod succincti lumbos mentis vestræ, sobrijs perfectè sperate in eam

Matt. 5. 28.

Ephes. 5. 3.

Ephes. 5. 5.

1. Cor. 6. 9.

Iob. 31. 1.

Greg. 21. mor. 27. 2.

Mat. 5. 13.

1. Pet. 1. 13.

que

quæ offertur vobis, gratiam.] Lumbos enim carnis
 succingere, est hanc etiam à cogitatione restringe-
 re. Hinc est quod Angelus, qui Ioannem alloquitur,
 zona aurea super mammillas cinctus esse perhibetur.
 Quia enim testamenti noui munditia etiam cordis
 luxuriam frænât, angelus, qui in eo apparuit,
 in pectore cinctus venit. Quem bene zona aurea
 stringit, quia quisquis supernæ patriæ ciuis est,
 non iam timore supplicij, sed amore charitatis
 immunditiam deserit. Malum verò luxuriæ aut
 cogitatione perpetratur, aut opere. Callidus
 namque aduersarius noster cum ab effectu operis
 expellitur, secreta polluere cogitationis molitur.
 Vnde & serpenti à Domino dicitur: Pectore, &
 ventre repes. Serpens videlicet ventre repit, quando
 hostis lubricus per humana membra libimè
 subdita vsque ad expletionem operis luxuriam
 exercet. Serpens autem repit pectore, quando eos,
 quos in opere luxuriæ non valet, polluit in cogitatione.
 Hactenus ille.] Constat igitur ex his, gradum
 hunc Castitatis omne carnis peccatum abicere, tam
 illud quod in externam aliquam actionem prodit,
 quam illud, cui mens interior sine villo teste consentit.
 Eumque, qui post editum votum se exterius
 interiusve polluerit, non solum immundum, ac in-
 continentem existere, sed etiam sacrilegum reputari,
 quippe qui se ipsum Deo consecratum carnis
 peccato contaminet, & iniuria graui sui corporis
 templum afficiat.

Quia se in pollutum ab omni carnis & mentis
 inquinamento seruauerit, illam legis maledictionem
 non timeat, qua sterilis & filios non derelin-
 quens percutitur. Nam filios habet non carnis, sed
 spiritus, quos minimè in perpetuum amittet. Immo
 in illum cadit larga Domini benedictio: Beatus,
 qui habet semen in Sion, & propinquos in Hierusa-
 lem: quia ad cœlestem patriam victorias suorum
 præliorum mittit, quæ illum hinc emigrantem exci-
 piant. Cum vitam religiosam amplectitur, cursus
 ei in cœlum indicitur: non poterit autem hanc viam
 celeriter currere, nisi ab omni se carnis petulantia
 contineat. Elias Castitatis amator currebat pedes
 ante Achab curru vectum, & ei vires ad præcurrendum
 Castitas ministrabat. Sic & nobis hæc mundicia
 cordis, & corporis, vires ad currendum in Iez-
 rahel, id est, in Dei participationem, attribuet. Quin
 & ille quasi in præmium puritatis curru igneo ad
 ætheream regionem subuehitur. Et vt inquit Ambrosius:
 Angelis ducentibus raptus ad cœlum est, & quadriga
 ignea impostus, quasi in quodam triumpho victor
 ascendit. Victor enim extiterat non gentium barbararum,
 sed secularium voluptatum. Et sic victor carnis suæ
 Angelorum manibus ad æternas sedes subleuabitur.
 Hic est ille, quem admiratur sanctus David, dicens:
 Quis est homo, qui viuet, & non videbit mortem:
 eruet animam suam de manu inferi.] Felix scilicet
 homo ille est, qui in periculo bello tentationum
 impudiciæ politus, semper viuunt, & nunquam
 gratiam, vitam animæ, nec per opus, nec per cõsensum
 perdit. Qui nunquam videt mortem iniquationis
 carnis suæ (sic enim libuit Climaco hunc locum
 interpretari), & quamuis aliquando concupiscentiæ
 ignibus torreatur: non tamen in eo bona voluntas
 perseuerandi, nec diuina gratia destruitur. Is eruet
 animam suam de manu inferi: non solum quia præceptum
 Castitatis cum reliquis obseruans, mortem æternam
 euadet, sed etiam quia in vita præsentis molestias
 infimæ partis suæ, scilicet carnis, effugiet.
 Hanc etiam ille gloriam habebit, quod inter
 importunas suasiones carnis, & passionum suarum,

A quibus ad deflectionem incitabatur quotidie, nouit
 voluntatem Dei, voluptatibus anteponere, & inter
 occasiones multiplices immunditiæ se mundum &
 incontaminatum custodire. Nam si gloriosum est
 regi obsequentem esse in pace, multo tamen glorio-
 sius est, inter occasiones, & suasiones rebellandi con-
 tra eum, nunquam in animum tale flagitium inducere.
 Ita pretiosum est in natura quadam quieti, & ad
 malum non nimis procliu, Castitatis fidelitatem
 seruare Deo, sed quodammodo multo pretiosius, inter
 multiplices & graues tentationes, ab eo quod quis
 cepit, non dimoueri.

B At quia hoc loco cum illis agimus, qui continen-
 tiæ gradum non excesserunt, & cum magna quadam
 violentia, quam inferunt cogitationibus & desiderijs
 suis, gemmam Castitatis promissè custodiunt, non
 cunctabor, ante remedia Castitatis generalia, inferijs
 proponenda, vnum, aut alterum verbum ad illos loqui,
 quibus ad suum votum fideliter seruandum adiuuentur.
 Sciant ergo præsentissimum illis remedium esse,
 si principijs obstitent, & non tantum initia
 occasionum constanter præcidant, verum, & exordiis
 malarum cogitationum se se insinuantiæ vehementer
 obstitant. Verissima enim est illa Ambrosij sententia,
 quod vt in stipulam ignis exiliens inheret, ac
 permanet, donec omne quod corripuit, absumat: ita
 vel exigua scintilla peccati, si quo vitiorum fomite
 fuerit excitata, incendium grande excitat. Et sicut
 hi, qui se in luto versant, quo magis volutantur,
 eo magis inquinantur; ita qui semel se luto impro-
 bitalis aspersit, nisi ab eo velocius exiliat,
 grauius sibi dedecoris sui cœnum per singulos
 dies lutulentæ conuersationis obducit. Neceffe
 est ergo hæc prima quasi semina impuritatis
 euellere, quæ si per incutiam animæ radices
 fixerint, non sine magna difficultate poterunt
 eradicari.

C Item necesse est corpus duriter tractare, & discreta
 disciplina asperitatis affligere. Nam & ipsum
 corpus ab anima interrogatum, quomodo possit superari,
 malarum cogitationum cita repulsiõne, & sui
 diligenti castigatione, & obedientia, atque humilitate,
 respondit. Pulchre sanè hanc rem persequitur
 Ioannes Climacus, secum ipse loquens, & suum
 corpus interrogans, cuiusque qualitates inquirens.

D Qui inter alia sic ait. Quoniam autem more, & modo
 meum hunc amicum vinciens in morem ceterorum
 diiudicem, nescio. Prius enim quam illum vinciam
 soluitur, & antequam diiudicem, cum illo in
 gratiam redeo, & antequam puniã, flector. Quomodo
 illum vinciam: quæ vt amem à natura suscepi? Quomodo
 ab eo liberabor, cui in sæculum colligatus sum? Quomodo
 mecum etiam surgentem destruum? Quomodo incorruptibilem
 ostendam, qui naturam accepit corruptibilem? Quid
 illi rationabile dicam, qui per naturam mille rationibus
 ac persuasiõibus mentitur? Si enim ipsum ieiunio
 vinciam, rursus illi proximum iudicans, trador, &
 iudicare desistens hunc superem, elatus corde in
 eundem præcipitor. Estque cooperato, & hostis adiutor,
 atque aduersarius, auxiliator simul & insidiator. Si
 foueatur, oppugnat: si affligatur, debilior fit,
 laesum per quietem, rursus verbera & flagella non
 sustinet. Si illum contristem, periclitor, si foueam,
 per quem virtutes acquiram, non habeo. Quid sit
 circa me sacramenti: quanam sit mea concretionis
 ratio, quomodo mihi, & amicus sum, & inimicus,
 quis videat? quis intelligat? Dic tu, dic mihi,
 ô coniux mea: ô natura mea: nec enim de te ab alio
 quam abs te discere cutabo,

Ambrosij
sententia
2/sal. 7.

Climac.
grad. 15.
ad sim.

Gen. 3. 14

3. Reg. 18
46.

Ambrosij
87.

Psal. 88.
49.

Climac.
grad. 15.

quomodo ex te vulneratus maneam, quomodo possum naturale periculum effugere, quando iam bellum aduersum te gerere Christo pollicitus sum, quomodo tuam tyrannidem superem, ex quo vim tibi inferre delegi? Illa verò aduersus seipsum (vt ita dixerim) respondens ita dicere videbitur: Non tibi id loquar, quod ipse non nosti: sed quod simul amba cognouimus. Ego in me ipsa dilectione gloriatur matre. Exterioris quidem incendij genitrix, & causa imprimis est cura nimia: atque immodica requies. Porro interioris flammæ, motusque cogitationum ex præcedente requie, actibusque præteritis occasio gignitur. Ego cum iniqua concepero, patio scelera, quæ simul vt nata fuerint, per desperationem generant mortem. Si meam tuamque profundam infirmitatem noris, penitus meas vinxisti manus. Si gula concupiscentiã frigeris: meos obligasti pedes ne gradi in anteriora possint. Si obedientiæ collum submittas, à me disunctus es. Si possideas humilitatem, amputasti caput meum. Hactenus Climacus.

Tandem Castitatis amator, qui adhuc grauibus incentiuis carnis se sentit inquietari, coronam sibi ob victoriam huius belli paratam ante oculos suos frequenter proponat, vt eius consideratione, & desiderio tantæ impugnationis, victor exsistat. Meminerit illius similitudinis Pauli verbis insertæ:

1. Cor. 9.
25.

Cass. lib.
6. c. 7.

Omnis, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet: & illi quidem vt corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.] Quem locum Cassianus luculentissimè ad custodiam Castitatis exposuit. illius verba sunt: Illi etenim, qui in agone visibili student legitime decertare, vtendi omnibus escis, quas desiderii libido suggesserit, non habent facultatem, sed illis tantum, quas eorundem certaminum statuit disciplina. Et non solum interdictis escis, & ebrietate, omnique crapula eos necesse est abstinere: verum etiam cuncta inertia, otio, atque desidia, vt quotidianis exercitiis iugique meditatione virtus eorum possit accrescere. Et ita omni solitudine ac tristitia, negotiisque secularibus, affectu etiam & opere coniugali efficiuntur alieni, vt præter exercitium disciplinæ, nihil aliud nouerint, nec vlli mundiali curæ penitus implicentur: ab eo tantum, qui certamini prætidet, sperantes quotidiani victus substantiam, & coronæ gloriam, condignaque præmia victoriæ laude conquirere. Atque in tantum se mundos ab omni coitus pollutione custodiunt, vt cum se præparant ad agonum certamina, ne qua forsitan per somnum nocturna delusi fallacia, vires minuunt multo tempore conquistatas, lapillis plumbeis renem contegant loca, quo scilicet metalli vigore genitalibus membris applicato, obscænos humores valeat inhibere: intelligentes se proculdubio esse vincendos, nec iam posse propositum certamen adeptis viribus adimplere, si prouisam pudicitia soliditatem fallax noxiæ voluptatis imago corruperit.] Si ergo tanta & tam difficilia faciebant illi, vt coronam corruptioni obnoxiam acciperent; quid æquum est nos facere, & quanta instantia animi & corporis Castitatem custodire, qui non coronam corruptibilem in terra, sed incorruptibilem in celo speramus? Domemus ergo carnem nostram, cohibeamus sensus, & insultus dæmonis animosè propellamus, quia æternum præmium, non dormientes, & hostis sermones auscultantes, sed vim nobis inferentes, in cælesti patria diripiemus.

Tertius gradus Castitatis: acribus carnis tentationibus non pulsari.

CAPVT VII.

N HIL ita hostium vires frangit, quàm hominis in resistendo constantia: qui si non tantum alacriter perseueranterque restiterit, verum & arma de manu aduersariorum eripuerit, illos à suis finibus potenter auerter. Sic David tulit arma aurea, quæ habebant ferui Adarezer, & tulit ea in Ierusalem, & statim percussit omne robur eius.] Ita & nos cum arma hostium, quibus aduersum nos pugnant, auferimus, & exanimis eos reddimus, ac vires ipsorum subneruamus. Qui ergo per gratiam Domini constantem suam carnis illecebris obstitit, & assiduis corporis afflictationibus quasi arma ab hostibus abstulit (nam arma luxuria, est corpus nostrum male domitum) & ea in vita religiosa Domino consecrauit, tertium iam Castitatis gradum obtinet, & ad maiorem mentis & corporis mundiciam peruenit. Hic autem est cum quis non ob timorem pœnæ, aut ignominia, sed ob amorem mundiciæ, cuius deliciis assueuit, Castitatem amplectitur, & non iam assiduis & acres tentationes, à vitio infesto prodeutes, aut à corpore male domito emanantes, sed raras, remissas, & quasi à longè incitantes patitur. Hunc gradum ex parte tetigit Augustinus, adhuc ante plenam conuersionem suam, qui de fordibus, & dedecoribus à pristina consuetudine obiectis, ita ait: Et audiebam eas iam longè minis quàm dimidiis, non tamquam libere contradicentes eundo in obuiam, sed veluti à dorso multitantes, & discedentem quasi furtim vellicantes, vt respicerem: et tardabant tamen me cunctatè abripere, atque excutere ab eis, & transilire, quò vocabar, cum diceret mihi consuetudo violenta: Putas ne sine istis poteris? Sed iam tepidissimè hoc dicebat. Hæc ille.] Facit hoc in homine gratia Dei auferens arma peccato, in quibus confidebat, scilicet corpus, ac sensus nostros, & ea abstinentiæ & mortificationi feruire faciens. Cuius gratia regius Plaltes homines ad admirationem, & Domini laudationem, inuitat dicens: Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram: auferens bella vsque ad finem terræ. Arcum conteret, & confringet arma, & scuta comburet igni.] Hæc inquam Dei nostri opera digna sunt maxima admiratione, & nomen prodigiorum merentur, quòd bella carnis à nostris cordibus abstulit, & quàm longissimè à nobis ablegauit. Sed quomodo ablegauit? Contriuit arcum, quia corpus nostrum, quod instat arcus ad oppugnandam Castitatem tēdebat, multiplici afflictatione extenuauit: Fregit arma, quia membra nostra, quæ exhibebamus [arma iniquitatis peccato] mortificatione cōminuit. Et scuta combussit, quoniam omnia illa, quibus impudicitia se protegebat, igne sancti feruoris absumpsit.

In hoc gradu anima licet pro tentationibus aliquantulum consopitis gratias agat, & in se magnam mutationem à Domino factam non ignoret; tamen ex alia parte desiderio omnimodæ puritatis accensa, pro eius obtentione luget, & gemit. Miser inquit, factus sum, & curuatus sum vsque in finem: tota die contristatus ingrediebar.] Dum scilicet impuras cogitationes, & obscænos motus carnis adhuc experior, me ipsum adhuc infelicem iudico, & præ confusione curuatus & tristis ingredior. Causa autē meæ tristitiæ est, [quoniam] lumbi mei impleti sunt illusionibus, & nō est fanitas] mundiciæ [in carne mea.]

2. Reg. 8.
7.

August. 8.
conf. c. 11.

Psal. 45.
9. 10.

Rom. 6.
13.

Psal. 37. 7.

Cum